

Dominium directum est illud quo habetur rei proprietas absque ejus usufructu.

3° Quidam dicunt dominium directum bonorum ecclesiasticorum esse apud Deum, quia pluribus in locis bona ecclesiastica dicuntur *res Dei, bona Deo consecrata*; alii tenent illud dominium esse apud Summum Pontificem, ob supremam potestatem administrandi bona ecclesiastica quae ipsi a sacris canonibus tribuitur.

"Communis sententia, quam tenet Schmalzgrueber, De Peculio clericorum, lib. III, tit. XXV, est quod dominium particulare bonorum ecclesiasticorum sit penes ecclesias, sive collegia et capitula clericorum; aut ubi talia non sunt, penes communitatem fidelium ad ecclesiam spectantium, si ecclesia sit secularis; si vero regularis, penes ipsa monasteria, seu conventus et communitates religiosorum, si illa sint domini capacia."

a) Ecclesia Romana multas olim possessiones habuit quae ipsi datae fuerant ex diversis regionibus, ut constitueretur patrimonium S. Petri, atque in bonum Ecclesiae universalis inservirent. Jamvero dominium proprie dictum horum bonorum est apud Ecclesiam universalem, cujus princeps et summus administrator est Romanus Pontifex.

b) Diocesis, sedes episcopalis, ecclesia cathedralis, capitulum, seminaria, ecclesiae parochiales, monasteria et alii conventus regularium, confraternitates et alia instituta ecclesiastica vel religiosa, quando *rite instituta fuerunt* servatis legibus canonicis, sunt etiam capacia domini; hinc bonum temporale quocumque titulo acquisierint, res ipsis propria est et sub illorum dominio constituta. Maupied, lib. IX, De laicis, pag. 471.

Dicitur *quando rite instituta fuerunt*, quia in societate religiosa, non secus ac in societate civili, nulla communitas subsistit cum jure acquirendi ac possidendi, nisi constituta et